

HÖGAKTUELLT

Personaltidning för HÖGSKOLAN I GÄVLE Nr 6 Oktober 2000

Studerar Gävles dåliga samvete

Mats Sundin har tillbringat en vinter i lokalpressens arkiv och läst allt om Öster. Det mesta tyder på att stadsdelen är Gävles dåliga samvete, säger han.

Sid. 7

Freja har nu gått i hamn

Freja skall vara ditt namn. Staffan Nygren tog förstapriset för detta. – En offensiv satsning, sa rektor Birgitta Stymne, vid invigningstalet.

Sid. 4

HiG närmare Australien

Högskolan ska utöka samarbetet med fyra universitet i Australien. Det står klart sedan Kristina Haesert och Erika Svensson i höst besökt världsdelen.

Sid. 6

Högaktuellt

Personaltidning för
Högskolan i Gävle

Ansvarig utgivare:
Lars Söderberg,
informationschef

Grafisk profil:
Informations-
avdelningen vid
Högskolan i Gävle

Redaktör:
Ove Wall
e-post: owl@hig.se

Text och bild:
Ove Wall

Produktion:
TETHA

Korrektur:
Marie Nordkvist

Tryck:
Westlund & Söner
1 100 ex.

Nästa nummer:
24 november
Manusstopp:
6 november
Debattstopp:
9 november

Högaktuellt förbehåller
sig rätten att korta in-
samt material. Detta
görs om möjligt till-
sammans med för-
fattaren.

Omslagsfoto:

Höghuset på Öster
byggdes för att synas från
järnvägen. Nu lägger de
delar av Öster i skugga.
Mats Sundin har forskat.

Ny forskningsproposition

Regeringen har i år, förutom den vanliga budgetpropositionen, presenterat särskilda tankar och förslag om forskningen några år framåt i en separat proposition. Det är en omfångsrik produkt och vi frågar oss naturligtvis vad förslagen i denna innebär för vår högskola.

Till stor del handlar det om en ny organisation för forskningsråden. Jag går inte närmare in på dessa förändringar, men de av er som söker eller tänker söka medel från forskningsråd måste särskilt informera er om den nya strukturen. Bra att veta är till exempel att RALF och BFR upphör, men de återfinns i nya råd, RALF i FAS och VINNOVA och BFR i MAS. Svårtolkat för den oinvidige kanske, men om du vill ha mer information kontakta gärna forskningssekreteriatet här på högskolan.

ÖKADE ANSLAG

Regeringen föreslår en ökning av anslagen till forskning och forskarutbildning med närmare 1 miljard kronor de närmaste tre åren, vilket ska sättas i relation till nuvarande totala anslag på cirka 16 miljarder. En särskild satsning görs för att få fler av studenterna att efter grundexamen fortsätta med forskarutbildningen, eftersom fler forskarutbildade behövs. Att detta stämmer märker vi själva allt mer genom den ökande konkurrensen mellan högskolorna vid anställning av lektorer och professorer. Att konkurrensen kommer att öka ännu mer inses ganska lätt bland annat eftersom de nya universiteterna, högskolor med vetenskapsområden och övriga högskolor tillsammans får 375 Mkr mer till forskning under de närmaste åren. Behovet av forskarut-

Birgitta Stymne

bildade kommer alltså att öka betydligt.

16 FORSKARSKOLOR

Ökningen av forskarutbildningen ska ske inom ramen för 16 forskarskolor. Härigenom betonas vikten av större samverkan mellan universitet och högskolor. Denna samverkan ska också vara ett sätt för oss högskolor utan vetenskapsområde att få ökad forskningsanknytning av utbildningen. Jag tror det är viktigt att vi engagerar oss i dessa forskarskolor, eftersom de blir ett betydelsefullt led i strävan att få vetenskapsområden. Vi är redan med i tre av de sexton, nämligen telekommunikation, för vilken KTH är världhögskola samt språkvetenskap och genusvetenskap med Stockholms Universitet respektive Umeå Universitet som värdar. Det finns dock möjligheter att komma med i fler om vi är aktiva och tar kontakter. Ta det gärna som en uppmaning om intresse finns.

FASTA RESURSER

Alla högskolor ska ha fasta forskningsresurser. Det kändes bra när utbildningsministern sa det vid ett möte då han presenterade propositionen. Och för att citera propositionen: "Det är viktigt att samtliga lärosäten i Sverige bygger upp goda forskningsmiljöer." I enlighet med detta föreslås HiG få en ökning av forskningsanslaget med 2 Mkr nästa år och ytterligare 3 Mkr år 2003. Inte mycket i relation till nyss nämnda miljarder, men en inte väntad förstärkning och mycket välkommen.

VETENSKAPSRÅDET

Nära hälften av de nya medlemmen, en halv miljard, tillförs det nya Vetenskapsrådet, under vilket NFR/TFR, HSFR och MFR finns tillsammans med nuvarande FRN. Syftet med att stärka råden är att regeringen vill att medlemmen till forskning i större utsträckning ska fördelas i konkurrens mellan forskarna. Av dessa medel är 90 Mkr avsatta för forskning inom lärarutbildningsområdet och en särskild kommitté kommer att ansvara för fördelningen av de medlemmen.

Av intresse för oss är också att för alla externa forskningsansökningar ska omkostnads-pålägget vara minst 18 procent, exklusive lokalkostnader. Denna siffra ersätter således den tidigare procentsiffran 13,64.

HiG "PROFILEXEMPEL"

Avslutningsvis, HiG är omnämnd i den löpande texten två gånger, dels som exempel på en högskola med profilering, dels i samband med kommersialisering av forskningsresultat genom att vi ger utbildning i avtalsfrågor.

Hela propositionen finns förstås att läsa på regeringens hemsida.

BIRGITTA STYMNE
REKTOR

Bengt Schüllerqvists svar: Inget är beslutat om lärarutbildningen

Bengt Schüllerqvist replikerar här Ingemar Ahnes debattinlägg om lärarutbildningarna i HA nr 5-00 och menar att HiG inte kan basera sin utbildning på regler som riksdagen ännu inte fattat beslut om.

Ingemar Ahne har skrivit ett inlägg i förra numret av Högaktuellt där han kritiserar programansvariga för att ”vara ointresserade av en saklig debatt om vad en lärarutbildning skall grunda sig på”. Samtidigt bygger han sin argumentation på föreställningen att dagens lärarutbildning bör uppfylla det regelverk som riksdagen ännu inte fattat beslut om. Det är en märklig tanke. Den grund som HiG:s lärarutbildning skall vila på är det gällande regelverket. År 1999 granskades grundskolläraprogrammet 4–9 av statsmakten (i det fallet Högskoleverket) och godkändes. Ingemar påstår att statsmakten har stor och omfattande kritik av HiG:s lärarutbildning. Om så vore skulle naturligtvis inte vår examensrätt förnyas och ny sådan (för gymnasielära­programmet) utfärdas.

Granskningen skedde utifrån det då och ännu i skrivande stund gällande regelverket. När riksdagen fattat beslut om nya regler skall HiG givetvis sätta alla klutar till för att göra en bra lärarutbildning, enligt de nya reglerna.

Ingemar Ahne är, liksom alla andra medarbetare på HiG, våra studerande och våra samarbetspartners inom regionens kommuner, välkommen att presentera sina tankegångar om

den lokala utformningen av den nya lärarutbildningen. Lämpliga tillfällen är de öppna seminarier som arrangeras av den projektgrupp som ansvarar för att lägga fram ett samlat förslag till HiG:s styrelse. Projektgruppen ser fram mot många inlägg och en saklig debatt så att de många och komplexa frågorna kring den framtida lärarutbildningen blir väl belysta.

BENGT SCHÜLLERQVIST
Lärarutbildningssamordnare

Nämnda seminarier äger rum:
– 25 oktober kl. 13.00–17.00.
– 13 november kl. 8.30–12.00.
– 24 november kl. 8.30–12.00.
Seminarier planeras även för våren.

Roy Nilssons svar: Examensrätten har inte alls dragits in

Roy Nilsson svarar här på Ingemar Ahnes debattinlägg om lärarutbildningarna i nr 5-00. Han menar att debatten övergått till skendebatt:

Jag finner ingen anledning att upprepa min beskrivning av lärarutbildningen vid HiG för 4–9-lärare med Ma-No-inriktning. Den intresserade kan ta del av inlägget i Högaktuellt nr 3-00. Däremot måste givetvis påståendet om att examensrätten har dragits in för lärarutbildningarna dementeras. Något sådant har inte skett, vilket också Ingemar Ahne är medveten om. Däremot kommer alla

landets lärarutbildningar att förnyas under nästkommande år. Detta förnyelsearbete har sedan flera år inletts på HiG, vilket framgår av svaret i tidigare nummer av HA.

ROY NILSSON
Programansvarig för 4–9-lärarutbildningen med inriktning mot Ma-No

Manusstopp

STOPPDATUM FÖR DEBATT-
INLÄGG/SVAR FÖR PUBLI-
CERING I NOVEMBERNUM-
RET AV HÖGAKTUELLT ÄR
DEN 9 NOVEMBER.

HiG i rikstelevisionen

Den 26 november klockan 14.00 presenteras Högskolan i rikstelevisionen. Under september och oktober har filmaren Dieter Stöpfunghoff samlat material för en dokumentär om vår högskola.

Programmet TV-universitetet, som produceras av Utbildningsradion, har bland annat tagit fasta på den välutvecklade distansundervisning som omkring 1 600 studenter tar del av vid HiG. Men valet kommer sig också av att det är en relativt ny högskola som snabbt har vuxit och lika snabbt utvecklat samarbete med näringslivet.

– Men över huvud taget vill vi visa upp en modern högskola

och då passar HiG väldigt bra. Högskolan visas i flera olika vinklar, allt ifrån studenter till lokaler och även utrustning, menar Dieter Stöpfunghoff, frilansfilmare från Gävle. owl

Frilansfilmaren Dieter Stöpfunghoff, Gävle, har gjort en dokumentärfilm om Högskolan i Gävle. Den visas i serien TV-universitetet den 26 november klockan 14.00.

Freja har äntligen lagt till vid Högskolan

Så var hon då invigd, Freja är landsatt. 80 miljoner kronor kostade de 6 000 kvadratmeter som i ett slag löste N-institutionens ytproblem. Champagnedöpt blev hon inte. Däremot fick namngivaren Staffan Nygren pris vid invigningsceremonin den 22 september. Som tack för sin insats fick han Norrländsk historia i fyra band – precis som Gabriella Åhmansson för namnet Ask på hus 92.

Två invigningar blev det, en för personalen på förmiddagen och en för speciellt inbjudna gäster på eftermiddagen. Var och en med ett sextiotal besökare.

Valet av namnet Freja har för Staffan Nygren inte så mycket med HiG:s asanamnstradition att göra. Han tänkte i stället på en statsfinansierad såpaserie på teve vars tänkta lokalitet hade vissa likheter med den nya byggnaden, eller om det är tvärt om. Ändock ett faktum som redan byggnadsarbetarna slog fast för ett år sedan med en stor skylt på taket.

OFFENSIV SATSNING

Tal hölls av Christina Rogestam, vd på Akademiska hus, samt av rektor Birgitta Stymne som sände ett tack till den prefekt på N-institutionen som för flera år sedan började göra anspråk på större lokaler.

När beslutet om en nybyggnad väl togs i början av 1998 gick allt fort som det brukar. Två och ett halvt år senare står det klart och bebott, åtminstone till vissa delar.

Byggnaden ska rymma matematiken och naturvetenska-

perna. Kostnaden för huset är 80 miljoner kronor, en avsevärd men mycket medveten satsning.

– Det är en markering från Högskolans sida av dessa ämnens betydelse. HiG upplever liksom i övriga landet problem med att få studenter till basåret, ingenjörsutbildningarna och lärarutbildningarna. Det här kan ses som ett sätt att möta dessa problem offensivt, menade Birgitta Stymne. En förutsättning för att studenter ska läsa här, är en attraktiv miljö och hög kompetens.

Genom Freja skapas också förutsättningar att utveckla flera utbildningar. En förnyad utrustning förbättrar forskningsmöjligheterna på ett område där HiG redan ligger långt framme.

Studenterna Per-Arne Blomberg och Maud Hansers agerade ciceroner under den guidade visningen av Freja.

Lokalerna är ljusa och ändamålsenligheten har säkrats genom att personalen deltagit i planeringen. Delar av personalen fanns på plats vid rundvandringen. De berättade om salarnas användningsområden och om utrustningen.

Inför den kommande lördagens Öppet hus hade mängder av små experimentstationer skapats där också invigningspubliken exempelvis kunde ta del av imploderande läskburkar eller kunde utföra en spektral-analys av ljusvågor.

HAVSUTSIKT – JAVISST

På nedre botten presenterades den konstnärliga utsmyckningen av Statens Konstråds Anders Rönnlund och dess vd Ann-

Sofi Noring. Där fanns också konstnären själv, Maria Hedlund, som efter ingenjörsutbildningen sadlade om till konstfotograf. Hennes stora bilder föreställer smårutiga skjorttryggar som efter en stunds betraktande upphör att vara det och i stället tycks börja röra på sig.

Utsikten från plan sex slår slutligen fast att Gävle är en hamnstad. En kikare fanns till hands för tvivlare. Det var också här tårta och kaffe serverades.

PRESENTUTDELNING

På eftermiddagen hölls alltså en andra invigning, nu för inbjudna gäster. Rundturen avslutades med liten buffé på Campusrestaurangen där gäs-

Arkitekt Bengt Svensson från White Coordinator överlämnade originalskisserna på den nya byggnaden.

Symbolmättad invigning av Kontaktorgets lokaler

terna fick tillfälle att säga några ord samt att överlämna gåvor. Bland dessa kan nämnas en oljemålning, en vy från Heliga Trefaldighets kyrkas torn. Tavlans målning är av en dansk konstnär vid namn E Ellingsen, troligen under 1880-talet. Märkligt i sammanhanget är att det hänger en till nästan exakt likadan, målade av en annan konstnär 1893, på Birgitta Stymnes rum. Den är utlånad av Länsmuseum där Ann Nilsen meddelar att hon sett åtminstone åtta snarlika målningar av olika konstnärer.

Målningen var en gåva från Hus & Markbyggarna AB som uppfört byggnaden.

Nu kan Frejas personliga patina börja lägga sig.

OVE WALL

Ytterligare en invigning blev det under hösten sedan upprustningen av I14:s gamla mc-verkstad fullbordats. De nio personerna på Kontaktorget lämnade visserligen för ett bra tag sedan hus 51 och flyttade till Grenadjären, hus 52. Men invigningen har man sparat på. Den 5 oktober var det dags, och det blev trångt.

Omkring 60 personer bevittnade den lagom högtidliga ceremonin där rektor Birgitta Stymne och landshövding Lars Eric Ericsson turades om med mikrofonen.

Något band klipptes inte.

Däremot förenades två starkströmskontakter i vars bägge ändrar något som kunde påminna om blå och gula bredband av den gamla sorten.

LÄNK TILL NÄRINGSLIVET

Kontaktorget är som bekant Högskolans länk till näringslivet och samhälle – och kontakten sker åt båda hållen.

Lokalerna har genomgått en omfattande, men ändå varsam upprustning. De var tidigare I14:s cykelförråd. Något som ingen kan gissa sig till i dag.

I foajén spelade ett ungt jazzband från Vasaskolans jazz- och blueslinje. I korridoren på nedre botten visades exempel på vad de inneboende företagen och organisationerna arbetar

med. En trappa upp serverades buffé för de inbjudna gästerna.

TOPPHEMLIG SKYLTT

Bland presenterna märktes en stor skylt som varnar för beträdande av Area 51, USA:s topphemliga militärbas i Nevadaöken där överträdelse får de hemskaste följder. Den kommer inte att hänga i entrén till Kontaktorget. Givare var Mikael Kedback och företaget BEEK i Drivhuset och presenten syftade otvivelaktigt på Grenadjärens alldeles nya kodlås, som väl knappast ska säkra Kontaktorget.

Men väl det ökande antalet företag som finns i huset.

OVE WALL

Rektor Birgitta Stymne såg till att Freja äntligen lade till vid Högskolan och sände många tack till den prefekt som för några år sedan började stöta på om större lokaler.

Rektor Birgitta Stymne och landshövding Lars Eric Ericsson klippte inte band. Däremot förenades två starkströmskontakter i vars bägge ändrar något som kunde påminna om blå och gula bredband av den gamla sorten.

Internationellt

Samarbetet med Australien utökas

Internationella sekretariatets Kristina Haesert och Erika Svensson besökte i augusti fyra universitet i Australien. Syftet med besöket var att minska obalansen i studentutbytet och deras uppfattning är klar: "De är jätteglada att vi tagit initiativet till att öka samarbetet".

Högskolan i Gävle har redan ett väl fungerande samarbete med University of Curtin i Perth i västra Australien. Det består av såväl student- som lärarutbyte.

– Men det finns en obalans i vårt samarbete med de andra tre universiteten som måste rättas till. Betydligt fler studenter härifrån studerar där, än tvärtom. Det ligger i både vårt och deras intresse att rätta till detta, säger Kristina Haesert, internationaliserings-samordnare vid HiG.

För de australiska universitetens del handlar det mycket om ekonomi. De har inget CSN. Centrala Studiestödsnämnden gör det mycket lättare för svenska studenter att finansiera studier utomlands.

– I Australien bekostar studenterna själva studierna, genom att arbeta, genom föräldrar eller genom stipendier.

När våra studenter kommer dit, och få av deras studenter åker utomlands, blir det totala antalet större, fortsätter Kristina Haesert. Därför blir det kostsamt för dem att ta emot fler än de kan skicka ut.

FLER KURSER PÅ ENGELSKA

Det finns, enligt Erika Svensson, flera orsaker till att så få australiska studenter reser utomlands i bildningssyfte.

– De har en annan tradition. Australien är stort och kan bjuda på mycket. Sverige är ett väldigt litet land. Där man dessutom pratar svenska, ett mycket litet språk. Till detta kan läggas den ekonomiska aspekten. Hur ska studietiden finansieras?

– I dag kan vi inte göra något åt det ekonomiska hindret. Det har naturligtvis diskuterats men vi har små möjligheter att bistå ekonomiskt, säger Kristina Haesert. Vad vi kan göra är att öka informationen och att ge fler kurser på engelska.

Hon betonar dock att kontakten på lärar- och prefektnivå

fungerar bäst när det gäller att locka hit studenter.

I dag ger HiG cirka 30 kurser på engelska. Målet är att före utgången av 2002 komma upp i 50 kurser. Målet kommer högst troligt att uppnås. På detta sätt kan man öka valmöjligheterna för de eventuellt hitresande studenterna.

Kan då dessa kurser inverka negativt på våra egna studenters studier?

– Nej knappast, säger Erika Svensson. Det handlar om korta 5-poängskurser, inte något helt program. Har man tagit sig ända hit klarar man av detta.

INITIATIVET GLADDE

De australiska värdarna visade stor uppskattning över besöket som varade i elva dagar och gällde fyra universitet. Och kanske framför allt för initiativet att komma till rätta med obalansen i utbytet.

Flera detaljerade önskemål om utökat samarbete lämnades. Inte minst inom datautbildningarna och inom humaniora.

OVE WALL

DE FYRA UNIVERSITET HiG HAR AVTAL MED I AUSTRALIEN ÄR:
CURTIN UNIVERSITY OF TECHNOLOGY I PERTH. FRÄMST GEOMATIK.
AUSTRALIAN CATHOLIC UNIVERSITY I SYDNEY/BRISBANE. VÄRD OCH OMSORG.
UNIVERSITY OF SOUTHERN QUEENSLAND I TOOWOOMBA. FÖRETAGSEKONOMI.
SOUTHERN CROSS UNIVERSITY I LISMORE. FÖRETAGSEKONOMI OCH DATA.

Tre forskarskolor utdelning för HiG

Behovet av forskarutbildning ökar både inom högskolevärlden och i det övriga samhället. Men långt ifrån alla högskolor har möjlighet att ge sådan. Därför har 16 forskarskolor inrättats där varje skola har en speciell inriktning. Varje forskarskola får ett värduniversitet och flera partnerhögskolor.

Högskolan i Gävle är med i tre av dessa forskarskolor. Det är språkvetenskap med Stockholms universitet som värd, telekommunikation med KTH som värd och genusvetenskap med Umeå universitet som värd.

– Det här är bra på flera sätt, säger HiG:s forskningssekreterare Håkan Attius. Det erbjuder en sammanhållen utbildning fram till forskarexamen. Samverkan stärker nätverken och vi delar på resurserna. Men det

kan även locka hit forskarsugna studenter trots att vi inte har någon egen forskarutbildning.

– Man kommer också att satsa på handledarnas utbildning som ska anpassas till doktorandernas behov, vilket är ytterligare en fördel.

STÖRRE KONKURRENS

Eftersom man som forskarstuderande läser kurs A på en ort, kurs B på nästa ort och så vidare, har man större möjligheter

att själv bestämma när man vill börja. Detta ska även göra exempelvis barnledighet möjlig.

Enligt regeringens proposition ska 214 miljoner kronor satsas till och med 2003.

– Det är mycket, fortsätter Håkan Attius, och vi vill självklart vara med och dela på dem. Men vi ska inte glömma att många vill detsamma och då får vi se till att kvalificera oss i vanlig ordning.

OVE WALL

Ny avhandling

Öster – Gävles dåliga samvete?

Stadsdelen Öster i Gävle har alltsedan den totala saneringen som inleddes på 1960-talet varit styvmoderligt behandlad i media.

Det konstaterar läraren i riskkommunikation på MKV, sociologen Mats Sundin i en alldeles färsk uppsats. Han frågar sig om medias vinkling har påverkat gävlebornas syn på Öster och svarar själv ja.

– Det har tidigare inte gjorts någon forskning om stadsdelen Öster i Gävle. Men den är intressant ur flera synvinklar. Inte minst för att stadsdelen blivit en enklav av Gävle med fullt utvecklad annorlundahet. Detta säger Mats Sundin som tillbringade förra vintern i Gefle Dagblads respektive Arbetarbladets arkiv. Frågan var varför enklaven uppstått.

Han gick igenom allt vad som skrivits om Öster sedan 1963 tills i dag. Fram ur anteckningarna steg bilden av en styvmoderligt behandlad stadsdel, som avskuren socialt och fysiskt från centrum, trots ett stenkasts avstånd, konserverats i dåligt rykte, mest från övriga gävlebornas horisont.

Enligt Mats Sundin är annat knappast att vänta.

STATUS UPPFÖRA SÄTRA

Ett område som Sätra, som uppfördes samtidigt, presenterades av kommun och media i stora ord som Gävles nya Eden, byggt på jungfrulig mark. Samma sak med Esso Motorhotell (!), där de medverkande, projektörer, byggare, arkitekter och så vidare gärna ståtade på bilder leende med kartor och ritningar eller spadar i händerna.

När Öster presenterades fanns inga människor med på bilderna. Idel trämodeller och planritningar avpersonifierade hela den mycket omfattande saneringen. Som om ingen ville kännas vid den.

– Nu hade inte människorna huvudrollen i planeringen utan trafiken, främst på Staketgatan. Den beräknades öka till 40 000 fordon per dygn, och behövde därför en rejält tilltagen volym. Östers yta beskars avsevärt och saneringen fördröjdes. Det blev 16 000 bilar per dygn.

– Men Öster fick en stor trafikled som skar av kontakten norrut. Fältskärsleden skar sedan av den västerut mot centrum, söderut skars den av genom Holmkanalen och österut fanns bara Gevaliarosteriet och den numera nedbrunna skjulbyggelsen på Alderholmen.

– Och de fyra höghusen fick sin plats för att de skulle synas för resande med järnvägen, vilket i sin tur lade stora delar av övriga Öster i skugga.

TRAFIKEN VIKTIGAST

För att värna gångtrafikanterna drogs gång- och cykelvägar under biltrafiken. Det blev två otrevliga kulvertar som gör att de flesta ändå väljer att passera över mark, genom biltrafiken.

– På Öster byggdes 735 lägenheter. I pressen nämndes ordet ”rekord” vilket antyder kvantiteten som viktigare än kvaliteten. Till detta anlades 980 parkeringsplatser!

Skrotfordon kunde stå ett bra tag utan att vara i vägen och medföra någon åtgärd.

– Utan att vara en förort har Öster alla dess problem. Här finns inte skola, apotek, post, bibliotek och så vidare. Här finns ett närköp och hög brottsstatistik.

Genom den digra läsningen har Mats Sundin kommit till

slutsatsen att Öster varit styvmoderligt behandlat allt sedan tankarna på en sanering föddes i slutet av 1950-talet.

– Men det började egentligen mycket, mycket tidigare. Redan på 1700-talet var stadsdelen befolkad av hårt arbetande människor, fiskare, det rörliga sjöfolket och stuveriarbetare. Här fanns det då beryktade Rysshuset, en interneringsplats för ryska krigsfångar och dessutom ett ”dårhus” samt ett fattighus.

MER ÄN TUSEN BILDER

Sundins tes är att lågstatusstämpeln har konserverats genom stadens, kommunens, hyresgästernas, dess egen kontaktkommittés samt genom medias försorg.

Genom bland annat pressens beskrivning av Öster har vi fått en bild av en stadsdel där man inte borde bo. När Mats Sundin till exempel såg en annons om

sex lediga lägenheter ringde han HSB.

– Det visade sig i själva verket vara 66 lediga lägenheter. Men det gick man inte ut med. Inte heller avbildas Öster i Hyresbostädernas skyltfönster på Nygatan över bolagets fastighetsbestånd, den 4 oktober 2000 då jag kollade.

– Öster står för en annorlundahet. Genom berättande i pressen eller muntligen har Öster blivit ett ord som säger mer än tusen bilder.

Att Mats Sundin forskat just om Öster beror på att han frågade Mats Franzén på Institutet för bostadsforskning, IBF, om tips på forskningsprojekt för att senare kunna söka forskarutbildning. Avhandlingen, med titeln Stadsdelen Öster – Urban folklore i Gävle 1963–2000, försvaras denna höst och ges sedan ut inom ramen för IBF:s Research Report-serie.

OVE WALL

Öster, en stadsdel med en förorts alla problem. Mats Sundin har forskat i dess historia och funnit att annat inte var att vänta.

B

SVERIGE

Porto
betalt

En säregen anda

Den 31 oktober kl. 17.00 visas Folkteatern uppsättning av "En säregen anda" för HiG:s personal. Pjäsen handlar om två kvinnor under ett par sommarveckor någon gång på 1940-talet. De delar rum på Vadtorp, ett semesterhem för husmödrar beläget utanför Söderhamn. Det pågående världskriget stör idyllen.

Regissör är Rolf Berlin och manus, skrivet av Joakim Stenshäll, baseras bland annat på Eva Ekstrands, HS, avhandlingsarbete om nämnda semesterhem. Under arbetets gång har en studiecirkel med personal från flera institutioner och

avdelningar på HiG deltagit. Den senare delen av projektet har bekostats av Kulturrådet. Medfinansierare är Söderhamns kommun och Folkteatern.

SAMKVÄM EFTER PJÄSEN

Efter föreställningen blir det samkväm med tidsenlig, lätt, förtäring och arrangörerna har även tänkt sig någon överraskning. Deltagande vid samkvämet kostar 25 kronor, och bör för förtäringens skull föränmälas till Liss-Britt Landén, ll@hig.se. Föreställningen är däremot gratis.

OWL

Ett varmt mottagande

Kanske höjde de spanska studenter som var på väg till Högskolan i Gävle på ögonbrynen åt välkommandet. Redan på Arlanda dök nämligen informationschef Lars Söderberg upp och guidade dem rätt. Och när de mitt i natten kom till Gävle Central stod studentkårens faddrar på perrongen, hälsade dem välkomna och guidade vidare till respektive lägenheter.

Och det berodde inte på att någon trodde dem om att smita från sina utlandsstudier.

Att Lars Söderberg befann sig på Arlanda berodde nu på att han var på väg hem från en informationskonferens i Italien. Men att faddrarna befann sig på Gävle Central mitt i natten är helt i sin ordning.

Så tas studenterna emot på HiG.

Referat i nästa nr

Eftersom diskussionen om Högskolans roll inom forskningen, som hölls vid den Akademiska högtiden 13 oktober, inföll efter Högaktuelltts pressläggning kommer ett referat av paneldiskussionen i nästa nummer.

"På" har blivit "i"

FRÅGA: För trettio år sedan hette det utan tvekan på Brynäs, på Sörby, på Andersberg, på Nynäs, på Sättra. Varför heter det i dag "i" nämnda stadsdelar?

Vänlig hälsning,

OWL

SVAR: Det beror enbart på att stadens tidningar i allt högre grad befolkats av journalister från annat håll än Gävle. Ingen riktig gävlebo kan säga "i" Brynäs utan att känna en gnutta olust. Men tidigare styrde den andra delen av namnet vilken preposition som skulle användas. Och ett (Bry-) näs befinner man sig på, inte i. Ett (Anders-) berg befinner man sig på. Ett (Bom-) hus befinner man sig i. Men en (Sör-) by befinner man sig i och där sprack den förklaringen. Men ännu så länge fiskar man på Alderholmen.

Inte heller beror det på att man befinner sig "på" en ort

och "i" en stadsdel. Klarare är det kanske när man jämför att vara i eller på Kungsbäck vilket möjligen någon gammal militär eller kanske informationschefen vid HiG och f.d. major L Söderberg kan vittna om. I Gävle gäller också att om man bor i villa bor man alltid i någonting (Höjersdal, Fridhem, Villastaden – Brynäs är undantaget denna regel, liksom Nynäs och Andersberg).

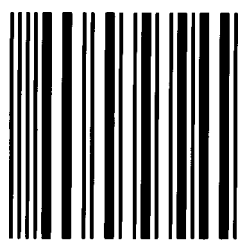
Så man kanske i stället borde ägna sig åt att räkna kaffebläckar i Högskolans trapphus.

* * *

Så mycket kan i alla fall sägas att ett radioprogram i P4 heter På Tapeten.

Där har ämnesavdelningen för litteraturvetenskap vid HiG dragit gång en alldeles riktig språklåda. Den sänds varannan tisdag, och de ansvariga är Christina Melin och Hans Rudsänger.

OWL

002541

...med bengt's ögon

